

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Orzoni šte. 58 — Cena oglasom po dogovoru.

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAK ČETRTEK

Poštni čekorni račun št. 11/5092

Leto II. Štev. 5

GORICA DNE 31. JANUARJA 1946.

Cena L. 4.—

Blagoslovljena sveča

Na svečnico ali darovanje Gospodovo se spominjamo, kako sta Jožef in Marija 40 dni po rojstvu darovala Jezusa v templju. Ob tej priliki je starček Simeon povedal o tem Detetu zelo velike reči. Med drugim ga je v preroškem duhu imenoval Luč v razsvetljenje narodov. V spomin na te besede se na ta dan v naših cerkvah blagoslavljajo sveče. Pozneje se je tudi Jezus sam večkrat imenoval luč in dejal, da kdor hodi za njim, hodi v svetlobi, dočim zajde v temo vsakdo, ki beži pred to lučjo. Enako pravi tudi ljubljene Jezusov sv. Janez na začetku svojega evangelija, da je učlovečena Beseda božja luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet.

Jezus je Luč. Zato obdaja Cerkev Jezusa vedno z lučjo. Večna lučka gori pred tabernaklji, sveče gore, ko se daruje sv. maša, številne sveče kraste oltarje, kjer je izpostavljeno Najsvetejše. Luči spremljajo Jezusa, ko ga nosijo k bolnikom, in nebreg luči gori ob euharističnih procesijah in kongresih. Vse te luči neprestano govore vernikom, da je Jezus Luč sveta.

Ali se katoličani še vedno prav živo zavedamo, da je samo Jezus prava luč sveta, ki mora razsvetljevati vsa pota pravega otroka božjega?

Ali se zavedamo, da dandanes potrebujemo Kristusove luči bolj kot kdaj koli prej?

Neka stara prerokba pravi, da bo nekoč nastopila po vsem svetu za nekaj časa popolna tema. V tistem času ne bo dajalo nobene svetlobe sonce, pa tudi nobena zemlja svetloba ne bo nudila ljudem luči. Samo ena luč bo še gorela: blagoslovljena sveča. V preteklih letih so mnogi z dneva v dan pričakovali, da napoči ta skrivnostna tema. Najbolj lahkoverni so že kupovali v ta namen sveče in jih nosili duhovniškim blagoslavljat.

Na take napovede prihodnosti se ne razumemo in se z njimi tudi ne maramo ukvarjati, ker je za vsakega vernika dovolj, da veruje v od Boga razodete resnice. Pri vsem tem pa se nam zdi, da je že napočela napovedana tema, ki krije skoraj ves svet. Odkar so ljudje zavrgli sveto vero, se pogrezajo v vedno bolj gosto duhovno temo. Mnoge je ta tema že tako zajela, da ne vidijo prav nič več; postali so duhovno popolnoma slepi.

Ta slepota se javlja posebno v teh rečeh: tistim, ki neprestano lažejo, verjamejo vse; tistim, ki niso še nikdar lagali, ne verjamejo nič.

Tiste, ki so jim vedno delali le dobro in nikdar nič hudega, imenujejo svoje sovražnike; tiste pa, ki so jim pripravili že neizmerno veliko gorja, imenujejo svoje največje dobrotnike. Svetnike imenujejo zločince; brezvestneže poveljujejo kot odrešitnike. Boga preklinjajo; hudicu se klanjajo. Božjih namestnikov ne spoštujejo niti kot božje namestnike; sovražnike božje pa stavijo na božji prestol.

In ta slepota traja po raznih delih že nekaj desetletij. Zdaj je zajela tudi naš narod.

Ali je kje kaka luč, ki bi vrnila narodom pravo spoznanje in bi razsvetlila temine človeškega duha?

Eua sama luč nas more spet razsvetliti. To je blagoslovljena sveča niše svete vere.

Svete vere pa nima tisti, ki samo moli, in ne tisti, ki veruje samo kako versko resnico, ki mu baš prija, ampak sveto vero ima samo tisti, ki svoj razum popolnoma podredi božjemu umu in veruje vse resnice,

Beri in premisli...

„Komunizem se je predstavil izpočetka tak, kakršen je v resnici, namreč skrajno zločest.“

Ko pa je spoznal, da se mu ljudje odtujujejo, je spremenil taktiko in se prizadeva množice pridobiti z raznovrstnimi prevarami ter skriva svoje zle namene za ideje, ki so same na sebi prave in lepe.

Tako na primer, ko so voditelji komunizma opazili, da vse hrepenijo po miru, so se začeli delati za najbolj vnete zagovornike splošnega svetovnega miru, obenem pa hujskajo množice za razredni boj, ki je kriv toliko prelite krvi.

Ker pa čutijo, da mir ni zagotovljen, se obenem silno oborožujejo.

Prav tako snujejo organizacije in liste pod raznimi imeni, ki nič ne spominjajo na komunizem, imajo pa samo ta namen, širiti z njim komunistične zmote med ljudi, med katere bi jih na drugi način ne mogli širiti. Da, skušajo se vtihotapati celo v katoliške in verske organizacije.....

Drugod celo hinavsko zatrjujejo, da bo komunizem v krajih, ki so bolj globoko verni ali na višji stopnji kulture, nastapol na milejši način, da bo pustil vsem svobodo verovati v Boga ali kakor koli misliti o verskih rečeh.

So celo nekateri, ki mislijo, ker je boljševizem v sovjetski Rusiji zadnji čas nekoliko spremenil zakone, da bo komunizem sploh opustil boj proti Bogu.....

Častiti bratje, prizadevajte si kar najbolj, da se bodo verniki varovali teh zank.

Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture.

Če bi se dali nekateri v zmoti zavesti in bi v svojem kraju komunizmu pomagali, da bi se utrdil, jih bo za to zmotu prve zadel kaznen.....

Tako govori Pij XI. v okrožnici o komunizmu. Ali se ne uresničuje tudi pri nas to, kar je on zapisal že 19. 5. 1937? Odprimo oči in ne sodelujmo s komunizmom v nobeni stvari. Koliko ljudi ga je tudi med Slovenci podpiralo, koliko trgovcev je pomagalo, da si je utrl pot med naše ljudstvo. In zdaj, kaj so dobili za plačilo? Saj govorijo časopisi, kakšna je njihova usoda. Obdolženi so, da so vojni dobičkarji.... Preberimo še enkrat pazljivo zadnja dva odstavka zgoraj navedene papeževe okrožnice in se malo zamislimo.....

Cerkev in spremembe državnih oblik

Danes so na dnevnem redu spremembe državnih oblik. Kraljstva se spreminjajo v republike, kralji izgubljajo svoje krone in na njih mesto stopajo predsedniki. Vladarska oblast ne gre več iz roda v rod, voditelje držav volijo državljani sami.

Marsikoga bo zanimalo, kako gleda na te spremembe Cerkev, učiteljice resnice, ki mora posegati na vsa področja moralnega življenja. Odgovor na to vprašanje je zelo lahek. Cerkev je vseeno, kako oblika ima država; zanjo ni važno, ali je monarhija (cesarstvo, kraljestvo) ali republika, njej je pri srečanju to, da državna oblast res skrbi za blagostanje državljanov, tako da ne ovira in zapostavlja skrbi za večnost.

V Franciji se je v preteklem stoletju o tem veliko razpravljalo. Katoličani so bili razdvojeni. Nekateri so se navduševali za monarhijo, češ da je le ta oblika prava, drugi pa za republiko s prepričanjem, da je treba za nove čase nove oblike. Vprašanje je rešil 1. 1892. papež Leon XIII. Izjavil je, da je vsaka oblika vlade dobra, le da vodi naravnost k cilju — to je k blagostanju države. Samo Cerkev ima to prednost, da ima po volji Kristusovi nespremenljivo ustavo. V zgolj človeških družbah pa, kot kaže zgo-

ki nam jih je Bog razodel ter nam po katoliški Cerkvi zapoveduje, jih verovati.

Le v Kristusu, ki je popolna Luč katoliške Cerkve, je rešenje človeštva iz labirinta današnje popolne teme.

dovina, čas vse prenavlja in spreminja.

Cerkev pušča državam glede vladnih oblik vso prostost, a mora zahtevati, da spoštujejo božje in naravne zakone ter da ne postavljajo strankarskih koristi nad skupno blaginjo. O tem pravi Balmes: »Papež ima za svojega sina katoličana, ki živi v republiki, tako kot onega, ki je pod mogočnim kraljem. Cerkev vodi ljudi v nebo, uči resnico, daje nasvete v vseh stvarih, v podrobnostih jih pusti proste. Spominja človeka na zapovedi, opozarja ga, naj ne zaide s prave poti, drugače pa ga pusti, naj hodi kakor hoče.«

Nova papeška okrožnica

Sv. oče je izdal zopet novo okrožnico v spomin na 550 letnico združenja Ukrajincev s katoliško Cerkvijo. V njej opisuje delo Cerkev za zedinjenje, sadove, ki jih je prineslo, in omenja trpljenje katoliških Ukrajincev v sedanji dobi, ko so jim zaprli vse škofo in jih silijo, naj zopet odpadejo od Rima. Poziva jih, naj zvesto vztrajajo v zvestobi do prave Cerkev in naj bodo vredni potomci številnih mučencev, ki so dali rajši svoje življenje, kot pa da bi odpadli. V okrožnici poziva ves katoliški svet, naj moli za zedinjenje cerkva, da se uresničijo Kristusove želje o eni čredi pod enim pastriem.

Pretekle dni je potoval skozi Trst ameriški škof msgr. Hurley, ki je bil imenovan za regenta vaticanskega poslanstva v Belgradu.

Iz življenja Cerkve

Združenje pravoslavnih cerkva

Iz časopisov smo zvedeli, da so se v septembru 1944 združile vse pravoslavne cerkve v "vsepravoslavno unijo" pod načelstvom moskovskega patriarha. K tej zvezi so že pristopile grška, romunska in srbska cerkev. V preteklem poletju tudi ruska cerkev v Franciji in prav zadnje dni je zaprosila tudi češka pravoslavna cerkev, da bi jo sprejel moskovski patriarh pod svojo oblast.

V Moskvi bi zelo radi videli, da bi pristopil k tej zvezi tudi carigrajski patriarh Focij II. in priznal nadoblast moskovskega patriarha. Tega si ne žele zato, da bi bilo število vernikov večje, saj ima carigrajski patriarhat komaj 80.000 duš, temveč zaradi ugleda, ki ga carigrajska cerkev uživa na Vzhodu. Saj je bila nekoč za Rimom najvažnejša cerkev v krščanskem svetu. Focij II. pa se pomišlja, da bi bil podložen moskovskemu patriarhu, ko njegov prednik Focij I. ni hotel biti rimskemu papežu.

Druženje z rusko cerkvijo pa ima za posledico močno rusko in komunistično navdahnjenost pravoslavne duhovščine. Trdijo, da je večina grških, srbskih in romunskih popov zelo okužena s komunizmom. To izvira tudi od tih, ker oni istovetijo rimsko cerkev s fašistično Italijo. Zato se zlasti v Grčiji ves srd na italijanske napadalce zliva tudi na katoliško Cerkev. Tako je pretekla vojna pri pravoslavnih še bolj poglobila sovraštvo do naše Cerkve.

Kljub temu moremo ugotoviti, da so se posamezna spreobrnjenja in posamezni prestopi v katoliško Cerkev zelo pomnožili. Tisti, ki so med vojno sami prišli v Rim in tu imeli priliko, od blizu spoznati delo kat. Cerkev in sv. očeta, so se laže otresli starih predsodkov. Teško pa gre v pravoslavnih deželah, posebno še, ker so po večini zasedene od sovjetske vojske.

Sveti oče za zapuščene otroke

Na sveče Tri kralje je sv. oče izdal posebno encikliko, kjer poziva vse, naj pomagajo zapuščenim otrokom. Veliko je že storila sv. Cerkev zanje v komaj končani vojni, toda vse je še premalo. Treba je storiti še več, ker so lačni, strgani in izpostavljeni vsemu slabemu. Zato poziva sv. oče vse škofo, naj se s posebno skrbjo zavamejo za osirotelo decu in naj v ta namen organizirajo poseben dan molitve in zbiranja prispevkov za take otroke.

Podkarpatska Rusija

Sovjetski komisar za cerkvene zadeve v Podkarpatski Rusiji (ta je bila prej del Češkoslovaške države, sedaj pa so jo dobili Sovjeti) prof. Lintar je vzel katoličanom 70 cerkva in jih zaprl ali pa dal pravoslavnim. Škof v Mukačevu mons. Remza je zaprt. Tako se vrši likvidacija katoliške Cerkev v tistih krajih.

Poljski duhovniki sv. očetu

Poljski duhovniki, ki bivajo v Franciji, so poslali sv. očetu zahvalo, ker je med svetovno vojno tako neustrašeno branil pravice poljskega naroda.

JAPONSKA

Zavezniki so ukazali, naj se odprejo zopet vsi katoliški zavodi in šole na Japonskem in naj nadaljujejo z delom. Med vojno so vse te ustanove imele veliko težav od strani vlade.

BAVARSKA

Bavarska vlada je objavila zakon o razmerju med Cerkvijo in državo. Zakon pravi, da je zopet vzpostavljena popolna prostost vere. Starši lahko pošiljajo otroke v državne ali katoliške šole. Krščanski nauk bo zopet uveden v šole kot obvezen predmet.

AVSTRALIJA

Avstralski ministrski predsednik se je zahvalil sv. očetu za vse delo, ki ga je med svetovno vojno vršila sv. stolica v prid vojnim ujetnikom vseh držav. Prav posebno se je zahvalil sv. očetu za pomoč avstralskim vojnim ujetnikom in njihovim družinam.

Bog - gospodar življenja

Bog je ustvaril človeka po svoji podobi in mu vdihnil neumrljivo dušo. Toda v svoji neizmerni ljubezni ga je ustvaril tudi z možnostjo, da bi mu ne bilo treba umreti. Človek bi se selil iz tega sveta v boljši svet brez boleznih, brez smrti. Kako malo premišljujejo ljudje te božje namene s človekom. To so verske, povsem zanesljive resnice, nikakor ne bajke ali pripovedke.

Za to odlično predpravo je moral človek prestatu neko primerno, ne pretežno preizkušnjo. Prepovedal mu je Bog užiti sad enega samega drevesa in mu zagrozil s smrtjo, ako bi to prepoved prelomil. Po satanu zapeljana prva žena in po nji prvi mož sta prepoved res prelomila in napovedana smrt se uresničuje nad vsakim zemljanom.

Smrt je torej kazna za prvi greh, ki jo je Bog določil prvim staršem in vsem njihovim potomcem. Posledice izvirnega greha so mnogovrstne, a najbolj občutljiva in otipljiva je smrt. Smrtna kosa ne izbira, le pobira, kar prihaja v njeno območje — in to so vsi ljudje.

Vendar si je Bog pridržal pravico, da jo pošlje, ko je njemu prav. Ker si nihče sam ni dal življenja, si ga tudi sam ne sme vzeti. Prepovedan je vsak samomor. Ker pa tudi nihče ni dal življenja svojemu bližnjemu, ga tudi njemu ne sme vzeti. Prepovedan je torej umor, vsak radovoljni uboj. Izjemoma sme človek nepravičnega napadalca ubiti v trenutku napada v obrambo svojega lastnega življenja, če nima za to drugega izhoda. Isto pravilo velja tudi v obrambo vsakega drugega življenja. To je pravilo, ki velja za podlago opravičene, pravične vojske.

Za prav hude zločine ima tudi vrhovna svetna oblast (od Boga pooblaščen) pravico, obsoditi koga na smrt in jo nad njim tudi za splošno dobrobit in v svarilo drugim izvršiti. Za tako obsodbo morajo biti zločini veliki in njih resnična krivda izpričana potom zakonitega sodišča. Dana mora biti tudi priložnost obrambe in upoštevati se morajo olajševalne okoliščine. Na vsak način mora biti vse jasno in nepristransko dokazano, preden se izreče obsodba. V tem slučaju mora biti dana priložnost, da se obsojenec, če je kristjan, spravi z Bogom (spoved, obhajilo).

„Moje kraljestvo ni od tega sveta“

Pod tem naslovom je objavil »Soški tednik« 12. I. t. I. uvodnik, ki po navadi tega nepoboljšljivega lista sramoti duhovnike kot ljudi, ki jim ni do resničnih koristi ljudstva, ampak proti volji Kristusuvi iščejo le posvetnega premoženja in oblasti. Po mnenju pisca so duhovniki »pretvorili prižnice v agitatorske tribune, besedo tolažbe in dobrote so zamenjali za izbruh hujskanja in sovraštva... in jim je le za cerkvena posestva, za ukazovanje v šoli, občini in državi.« Najhujše je pa to, da naši duhovniki in gotovo tudi naš list po mnenju članarja »zagovarjajo ponovno zaslužnje naše zemlje, ker pač na povabilo jugoslovanske vlade kritizirajo novo usavo FLRJ, v kolikor ta dela krivico Cerkvi ne le v zadevah njenega pravičnega pridobljenega premoženja, ampak predvsem zato, ker bi rada prav tisto »Kristusovo kraljestvo, ki ni od tega sveta«, po zgledu mogotcev prejšnjih temnih vekov vklelnila v državne okove nj ga tako polagoma vrgla tudi iz tega sveta.

Duhovniki so seveda radi tega, ker se drznejo braniti Kristusa in njegove pravice tudi na slovenskih tleh, »narodni izdajalec«, katerim bo moral po 1900 letih šele »Soški tednik« povedati, »kaj spada v cerkev in kaj ne«.

Kaj pomenijo Kristusove besede: »Moje kraljestvo ni od tega sveta?«

Člankarju, ki se spušča na polje, ki mu je popolnoma tuje, in njegovim bralcem, ki so v nevarnosti, da postanejo enaki slepecu, ki se da od slepeca voditi in potem oba v jamo padeta, moramo najprej pojasniti, kaj pomenijo Kristusove besede, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Te besede pomenijo, da Kristusov prihod ne ogroža ne Herodovega ne cesarjevega in ne nobenega drugega posvetnega prestola, ker je prisel iz nebes le s tem namenom, da ljudi posveti in privede v nebesa. Kristus pa je resnično kralj, ker hoče s svojo resnico, pravico, ljubeznijo in milostjo vladati vsem ljudem z njihovimi kralji vred in jih tako privedi do cilja, za kate-

tega so ustvarjeni. S tem pa ni rečeno, da njegovo kraljestvo ni na tem svetu in da ne potrebuje za svoje nadnaravne namene tudi naravnih sredstev. Jezus sam jih je potreboval, dokler je bil na zemlji, in v še večji meri jih potrebujejo tisti, ki njegovo delo nadaljujejo v dobi, ko je iz gorčičnega zrna njegovega kraljestva nastalo že tako mogočno drevo. To, da Kristusovo kraljestvo ni od tega sveta, tudi ne pomeni, da niso dolžni tudi narodi in države kot take spoštovati ustavo kraljestva, katero je Gospod ustanovil prav s tem namenom, da posveti vsega človeka v vseh njegovih odnosih: zasebnih, družinskih, državnih, narodnih in mednarodnih.

Kdo zagovarja Kristusov nauk?

Čudno je, da se poteguje za duhovnost Kristusovega kraljestva list, ki je vsaj sotrudnik tistih krivih prerokov našega ljudstva, ki mu pripovedujejo, da je človek iz opice in da Boga sploh ni. Prav ti krivi preroki pravijo tudi to, da je vsaka vera le opij za ljudske množice.

Čudna slika

Ko smo brali omenjeni članek, nam je prišla na misel sledeča slika: članek »Soškega tednika« študira bogoslovje, moli in premišljuje »kraljestvo božje, ki ni od tega sveta«; duhovniki pa študirajo, kako bi lagali, ljudstvo zavajali, denar kopicili in prišli na ministrske stolčke. Uhogo ljudstvo, ki mu duhovnike v taki luči prikazujejo!

Kdo škoduje Jugoslaviji in Primorcem?

Pa še to! Če na poziv jugoslovanske vlade same duhovniki ocenjujejo z vso dostojnostjo tiste odlomke nove ustave, ki delajo Cerkvi in Bogu ter vernemu ljudstvu krivico, s tem ne škodujejo Jugoslaviji in njenim mejam.

Resnično pa škodujejo jugoslovanskim interesom doma in v tujini tisti ljudje, ki se nikakor nečejo ločiti od totalitarnih zmot in hočejo eno nasilje zamenjati z drugim še hujšim.

Tako razlagajo novo ustavo

Sv. krst

V neki vipavski vasi je partizanski propagandist — aktivist — zbranim vaščanom razlagal ustavo. Pri govoru o ločitvi Cerkve od države se je povzpel do trditve, da sv. krst sploh ni potreben, ker tudi brez krsta človek doseže visoko starost, a kdo drug bo umrl mlad, četudi ga je sam papež krstil.

Evangelij pa ima pisane Jezusove besede apostolom: »Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu. Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen.« — Cerkevni zakonik pa pravi: »Krst, ki tvori vrata in podlago za vse zakramente, je vsem ljudem potreben za zveličanje.«

Sv. zakon

Dalje je govornik razlagal člen o zakonu in je razglasil, da je nova ustava zelo širokogrudna: »Damo pravico poročencema, da se smeta ločiti, ako se ne razumeta.«

Evangelij pa pove, kaj je Jezus rekel: »Mož bo zapustil očeta in mater in se bo pridružil svoji ženi in bosta oba eno telo. Zatorej nista več dva, ampak eno telo. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči... Kdor koli se od svoje žene loči in se oženi z drugo, preštvuje, in kdor se z ločeno oženi, preštvuje.« — Cerkevni zakonik pove v kan. 1012, da je Kristus Gospod povzdignil zakonsko vez v zakrament, in kanon 1110. uči, da je veljavni zakon med krščenimi po svojem bistvu nerazdružljiva vez.

Volk v ovčji koži

Kateroga nauka se bo naše ljudstvo držalo — propagandistovega ali Kristusovega in cerkvenega? Oba ne moreta biti resnična. — Še

Škof dr. Srebrnič - sedemdesetletnik

To je že stara taktika, ki se je poslužujejo diktatorski mogotci, da s propagando po časnikih in shodih dvignejo gonjo in oernijo neljube osebnosti pred javnostjo. Tako pripravijo sovražno razpoloženje množic proti svojim žrtvam, ki se jih mislijo iznebiti. — Ker te žrtve niso nikake možnosti, da bi se branile, so na milost in nemilost izročene takemu »javnemu mnenju« in nazadnje se glasi razsoda: »ljudstvo« je zahtevalo njih izločitev.

Taka gonja se razvija danes v Jugoslaviji proti krškemu škofu mons. dr. Srebrnič; na vidiku je gonja proti zagrebškemu nadškofu dr. Stepinecu, da o gonji proti drugim duhovnikom ne govorimo. Oni se ne morejo v javnosti braniti, ker tam ni sploh nobenega časnika, ki bi smel v njih zagovor odpreti svoje predale. Zato je naša sveta dolžnost, da spregovorimo od tu tja resno besedo. Msgr. dr. Srebrnič je naš goriški rojak, doma iz Solkana. Med nami je deloval kot mlad profesor, nato kot duhovnik. Tu ima svoje prijatelje, ki ga po 40 in večletnem občevarju z njim tako dobro poznajo, da bomo pač mogli krškega biskupa pravilno oceniti, desti pravilneje kot tisti, ki danes kričijo proti njemu: Križaj ga!

Krški škof bo imel letos o svečnici 70 let. Kje so bili tisti, ki danes hujskajo proti njemu, ko je mladi profesor dr. Srebrnič pred 40 leti v Gorici narodno deloval, zbiral dijake, ustanavljal tiskovno društvo, knjigarno, tiskarno, vodil v družbi s pok. dr. Brecljem katoliško gibanje med goriškimi Slovenci?

Kje so bili takrat, ko je kot novodošli krški škof moral poslušati popevke Italijanov po mestu Krku: »Va fuori stranier!« Kdo izmed njih je imel pogum, postaviti se po robu diktatorskemu režimu v prejšnji Jugoslaviji, kakor se je postavil dr. Srebrnič? Ali vedo, kake demonstracije so bile proti temu slovenskemu biskupu v letu 1941, ko je Italija zopet zasedla Krk? Ali ne vedo nič o njegovih protestih in intervencijah v korist desetisočev slovenskih internirancev na Rabu, ko se je zanje potegoval pri italijanski vladi, vojaških oblasteh in pri Vatikanu? Morda so kateri njegovi današnji klevetniki bili sami deležni njegove očetovske skrbi kot nekdanji preganjanci ali interniranci.

Ali so pozabili, kako je zaradi teh škofskih in neustrašenih nastopov dr. Srebrniča v letih 1942. in 1943. londonski radio imenoval ponovno snajnaecionalni biskup Jugoslavi-

Za dolgo in srečno življenje

Četrta zapoved je edina, ki ima za pobudo izpolnitve dodano izrečno obljubo božjo za dolgo in srečno življenje.

Ako pomislimo, kako starši svoje otroke ljubijo in se zanje žrtvujejo, je čisto naravno, da otroci svoje starše ljubijo, jih spoštujejo in ubogajo. Toda starši so tudi dolžni, svoje otroke za ljubezen, spoštovanje in pokorščino vzgajati. Večkrat so namreč starši sami krivi, da otroci kršijo 4. zapoved, ako namreč svoje dolžnosti do otrok zanemarjajo, jim potuho dajejo in njih versko vzgojo omalovažujejo.

Toda ne le z besedo, tudi z zgledom morajo skrbeti starši za versko vzgojo svojih otrok, in sicer že od najnežnejše njihove dobe. Najboljša zaveznica staršev je sveta Cerkev, ki pomaga pri vzgoji z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago. Ta sredstva so naravna in nadnaravna. Blagor družini, ki jih uporablja. V taki družini se naseli mir in ljubezen, spoštovanje in hvaležnost, veselje in zadovoljstvo.

Domača vzgoja v prvi dobi se ne da nadomestiti z drugo, ki ne sloni na verski podlagi.

Kdor kakor koli ruši 4. zapoved božjo in zlasti fisti, ki vzgajajo otroke k nepokorščini do staršev in Cerkve, naj si ne obejšajo ne dolgega ne srečnega življenja.

je? — Čehi — letoviščarji — so ga pred vojno pogostoma obiskovali in ga nazivali »najdemokratsnejši škof«.

Ker pa je biskup želel ne samo večno srečo svojih ovčic, ampak tudi časno in je svaril ljudstvo, naj se ne spušča v prenapljene akcije proti okupatorjem — saj je vsakega med nas bolela tista slepa in nepremišljena zaletlost majhnih guerillskih skupin proti močnemu, do zob oboževanemu sovražniku, ki je v povračilo malega napada kruto požigal vasi in moril ljudi — zato je danes razkričan kot izdajalec, kolaboracionist, reakcionar, belogardist.

Vse, kar je dobrega storil kot vest sin naroda in višji pastir Cerkve, skrben oče svoje škofije,

neustrašen zagovornik pravičnosti, resnice in ljubezni med ljudmi — vse to naj nič ne velja, naj bo dano pozabljeno, ker je tako sklenila sovražna mu propaganda? Kdor pozna zagrebškega nadškofa tako dobro, kot poznamo mi krškega biskupa, bi znal o njem istotako zapisati njegove zasluge za hrvatski narod.

Vemo — en »greh« imata nad seboj, katerega nosimo vsi katoliški duhovniki: komunizem obsojata, ker ga obsoja Cerkev. Glede tega pa ni drugega zdravila kot to, da Jugoslavija ali vse katoliške duhovniške pomori — ali pa da proglašajo, če hoče sama sebi in svojim narodom dobro, da je v njenem okrilju prostora za vse ljudi vseh svetovnih nazorov, ki naj se med seboj spoštujejo, se mirno in svobodno drug poleg drugega razvijajo in z združenimi močmi delujejo za skupni blagor Jugoslavije.

Ali so vsi nasprotniki O. F. zločinci?

Glas Zaveznikov je prinesel dne 17. I. sledečo novico iz Slovenije: Neki ljubljanski dopisnik je poslal »Ljudski pravici« dopis, v katerem pravi, da je ljubljansko prebivalstvo prulškega okraja med razpravljanjem o ustavi obtožilo šentjakobskega župnika dr. Arnejca, da je bil vso dobo okupacije odločen nasprotnik O. F. in da še sedaj zagovarja ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Ker župnik zagovarja zločince, je sam zločinec, so sklenili zborovalci ter sestavili resolucijo, da bodo protiljudskega župnika postavili pred ljudsko sodišče. Takoj po tem so zborovalci odšli pred šentjakobsko župnišče, kjer so poklicali župnika, mu predložili ljudsko obtožbo ter ga odpeljali na povcljstvo Narodne milice (ta beseda nas spominja na fašistično milico nesrečnega spomina - naša prip.) in tako izločili izdajalca iz svoje srede, zaključuje dopisnik »Ljudske pravice«.

To je eden izmed nešteatih slučajev, ki nam kaže, kako se v Jugoslaviji sodijo pošteni ljudje na tako zvanih »ljudskih sodiščih«. Ljudstvo gotovi ljudje na koga nahujskajo in zapeljano ljudstvo ga obsodi, kakor so hujskali vnaprej določili. Tako nekako, kakor je »ljudstvo« obsodilo Kristusa. Pri takih krivičnih odsodbah zadene seveda glavna krivda hujskalca, a tudi ljudstvo ni brez odgovornosti, kajti Bog mu je vendar dal pamet, da ob primerjanju življenja in del hujskalcev z življenjem in deli fistic, proti katerim ga hujskajo, brez težav lahko razsodi, kako krivično je njegovo početje.

Da ne bo tudi naše ljudstvo hodilo po tej pogubni, vnebovpijoči poti, ki le njemu samemu pripravlja vsakršno gorje, moramo to zadevo kratko pojasniti.

Torej po »ljudski« sodbi je župnik dr. Arnejc izdajalec in zločinec, ker je bil nasprotnik O. F. in ker zagovarja svojega škofa »zločince« dr. Rožmana.

Tudi če bi bila O. F. docela neporečna organizacija za osvobodjenje naroda in bi se pri svoji osvobodilni borbi ne posluževala nobenih moralno dvomljivih in nemoralnih sredstev, bi noben njen nasprotnik ne bil ne izdajalec in ne zločinec, ako bi nikomur ne delal krivice, ampak bi bil samo tega mnenja, da vodi do osvobodjenja naroda druga, za narod manj nevarna pot. Hudo bi bilo, če bi bila očiti zločinstvo človeku, ki bi rad svoj narod obvaroval velikih bridkosti in žrtve, ako te niso neobhodno potrebne za dosego višjih dobrin.

Toda zgodovina je že jasno pokazala, da O. F. nikakor ni bila in ni moralno neporečna. Danes ve že vsak pameten človek, da je bil glavni namen te organizacije, uvesti med Slovence komunizem, ki je nekaj povsem drugega, kakor osvobodjanje naroda. Vsi kulturni narodi vedo danes prav dobro, da so osvo-

bojenja najbolj potrebni tisti narodi, ki so zapadli komunistični diktaturi. Poleg tega pa pomeni komunizem zanikanje vseh verskih in npravnstvenih vrednot in ni le kriva vera, ampak je popoln odpad od krščanstva. Vero nosi v ustih samo še komunist, ki ljudi namenoma zavaja ali pa sam ne ve, kaj je komunizem. Med te zadnje »komuniste« spadajo tisti naši pobožni ljudje, ki se navdušujejo za komunizem, ker mislijo, da tu gre samo za kako zboljšanje gospodarskih razmer.

Če je bil škof Rožman in z njim dr. Arnejc proti O. F., ker je la komunistična, sta oba vršila samo svojo versko in narodno dolžnost in izdajalca naroda in zločince nista onadva, ampak so tisti, ki ju kot taka obrekujejo in ljudske množice proti njima hujskajo.

Vsak tak surov napad na škofe in duhovnike pomenja za samostojno misleče ljudi nov dokaz, da je O. F. komunistična in da je komunizem vedno enako sovražna napram sveti veri. Kdor ni proti veri, ne bo nikdar tako krivično ravnal s fisticmi, ki vero med ljudstvom gojijo in ohranjujejo.

Bogu, kar je božjega!

Človek potrebuje po napornem delu med tednom, bodisi telesnem ali duševnem, dneva oddiha. Ta dan je vedno nedelja. Poleg nedelje pa je še nekaj važnih zapovedanih praznikov, ki nam tudi služijo za počitek. Vendar ni počitek edini namen nedelj in praznikov.

Poglaviti namen teh dni je bogočastje. V Novi Zavezi je najpopolnejše delo bogočastja sveta maša, nekrvava daritev, ki jo ponavlja sam božji Zveličar v spomin svoje krvave daritve na križu. Sveta Cerkev je določila strogo postavno, da se morajo verniki udeležiti sv. maše vsako nedeljo in praznik. Kdor brez tehtnega vzroka to zamudi, napravi smrtni greh in se oropa mnogih milosti.

Nič ni čudnega, če imajo ljudje, ki to važno zapoved kršijo, tako malo sreče. Pri službi božji pa se je treba pobožno vesti. Ni sramotno, temveč častno je, če imajo mladeniči in možje pri sebi molitvenike iz iz njih molijo. Hvalevreden je tudi rožni venec.

Javna služba božja je družabna stvar, v kateri si morajo udje biti drug drugemu v spodbudo.

Popolnoma naravno je, če pošteni verniki tako cenijo sv. mašo, da ob nedeljah in praznikih ne morejo biti brez nje in da tudi ob delavnih k njej radi prihajajo.

Dušne pastirje ji treba vprašati, kdaj lahko brez krivde od sv. maše izostanemo.

Kdor brez nujnosti opravlja ob nedeljah in praznikih »hlapčevska dela«, skrni Gospodove dni in se izpostavlja pravični božji kazni. Star pregovor pravi: »Kdor dela vse nedelje, se sreča mimo pelje.«

OKNO V SVET **Urh in Žef**

NEMČIJA. V Nürnbergu, kjer so Hitlerjeve diplomate in generale, so se pojavili po hišah in ruševinah napisani »88«. Tudi so zavezniški ljudje slišali, kako so nekateri Nemci pozdravljajo na cesti z besedo »achtundachtzig« (osem in osemdeset). Kaj naj to pomeni? No, iznajdljive glave so tudi to uganko rešile. H je v abecedi osma črka in H H sta dve osmici 88, kar naj znači Heil Hitler. To so torej spomini na mestov na njih Führerja. S tem pozdravom se med seboj spoznavajo. Zavezniški so za eno spoznanje bogatejši. Spoznali so, da nacistični duh še ni umrl.

RUSIJA hiti preurejati svojo industrijo za mirovno delo. Tovarne oklopnih vozov, izdelujejo zdaj lekomotive, tovarne možnarjev proizvajajo traktorje, pluge, semenske stroje, tovarne topov vlivajo zdaj stroje za črpaje in snaženje petroleja.

Večjo težavo predstavlja za Rusije obnovitev uničenega južnega dela evropske Rusije, kjer je prebivalo pred vojno 88 milijonov ljudi in se je nahajala ena tretjina vse ruske industrije. Rusi cenijo škodo na 679 milijard rubljev.

ZDRUŽENI NARODI. Na seji v Londonu je kitajski odposlanec predlagal, naj bi socialni odsek v prvi vrsti obravnaval vprašanje o človekovih pravicah in o svobodi vseh ljudi brez razlike rase, spola, jezika in vere. Ako bo svet hotel imeti mir, bo moralo biti zajamčeno dostojanstvo človekovo kot podlaga novemu redu.

GRČIJA bo imela volitve 31. marca. Ameriški, angleški in francoski opazovalci in nadzorniki volitev in njih priprav so že na potu v Grčijo.

FRANCIJA. Tudi tam pripravljajo novo ustavo. Komisija se je izrekla za svobodo tiska in vesti, za ločitev Cerkve od države in javne šole, za tajnost pisemske pošte, nedotakljivost zasebnega stonovanja. De Gaulle je kot predsednik odstopil, ker se je navečal intrig.

JUGOSLAVIJA. Maršal Tito je govoril ob sprejemu zastopnikov mladinskih organizacij. Rekel je, da ne more vlada dovoliti, da bi se mladina vzgajala v duhu, v katerem je bila dosedaj vzgajana. En del katoliške duhovščine bi rad mladini vcepil napačne pojme o Jugoslaviji. A mladina se mora proti temu postaviti v bran. Ne rabimo v prvi vrsti klasičnih srednjih šol kot pripravo za vseučilišča, rabimo predvsem strokovne in tehnične šole, ker rabimo tehnikov za proizvodnjo materialnega blagostanja. V teh smernicah je izraženo prav debelo materialistično naziranje. Zelo dvomimo, da bo Jugoslaviji v ko-

rist mladina, ki bo znala samo z rekami delati in malo ali nič misliti. To pa ravno posredujejo mladini klasične srednje šole. Brez globokih mislecev pa ni kulturnega napredka v narodu.

ITALIJA. Prebivalstvo province Trenté in Bocna na Tirolskem je izročilo prefektom zahtevo po avtonomiji teh province v sklopu italijanske države.

Na KOROŠKEM izdaja zavezniška obveščevalna služba list »Koroška kronika«. — Ta piše, da politika ne spada v šolo, ker ne more biti stvar otrok, marveč odraslih ljudi. Kdor bi šolsko mladino vpregel v politični voz, bi bil velik škodljivec naroda, ker bi zlorabljal mladino za naloge, ki so pridržane odraslim.

Tudi mi se s tem popolnoma strinjamo. Naša mladina naj se zaveda, da je po rodu slovenska, po duši pa božja. — Zato je v interesu naroda, da je v naših šolah poduk slovenski in na temelju katoliškega nauka. Vse drugo diši le preveč po nekdanji vzgoji balilčkov in piccole italiane.

V SKUPŠČINI ZDRUŽENIH NARODOV nastopajo narodni odposlanci zaporedoma na govorniškem odru ter razlagajo, kaj njih vlade mislijo, oziroma prikažejo od nove svetovne organizacije. Za Jugoslavijo je govoril slovenski minister Kardelj, za Rusijo v ruščini Gromyko. Perzijski zastopnik namerava prinesiti na dnevni red vprašanje severne Perzije, ker so se sovjetsko-perzijska tozadevna pogajanja razbila. Angleški minister Bewin je začel svoj govor z naznanilo, da se je Anglija odločila, izročiti pod zaupno upravo Zdrženih narodov neke dežele v Afriki.

Zastopniki svetovne organizacije delavcev so stavili zahtevo, da bi tudi ta organizacija imela svoj sedež med Zdrženimi narodi.

V GRČIJI je bil napaden in ustreljen voditelj monarhistov, dan pozneje pa ranjen bivši minister in član glavnega odbora komunistične stranke.

V BELGIJI so socialisti sklenili, da odklonijo predlog komunistične stranke za volivno sodelovanje.

Ob luninem svitu..

Poleg sonca, ki nam sije podnevi, je Bog ustvaril tudi luno ki nam sveti ponoči. Koliko nesreč bi se zgodilo, ako bi ne bilo te luči v temnih nočeh!

Toda »tiha luna«, ki »jasno sijee«, je včasih psom zelo nadležna.

Zato lajajo nanjo tako hudo, da popotnike vznemirjajo in spečim zemljanom motijo spanje.

A »po nebu ščip plava« — mirno dalje, sveti in molči..

Žef si je v Vrtovinu najel voznika za nazaj. Urh se je poslužil prilike in je prijatelja spremil do meje. Med potjo sta se ustavila v Šempasu, da zadovoljita razvajeni Žefov želodec in da obenem obišeeta ljubega znanca gospoda Štefca. — Ko sta vstopila v kaplanijo, ju je gospod prav prijazno pogledal iznad naočnikov in jima odkazal stolice za mizo, rekoč: »Tu lepo sedita in dovolita mi nekoliko trenutkov, da končam svoj »berevir«. Tako je g. Štefca spoštljivo imenoval svojo stanovsko molitev.

Žef je bil nestrpen človek in je kar sam naročil Nanci, naj prinese liter vina. Gospod je prikimal in Nanea je prinesla literček dobrega vipaveca, ki sta ga gosta začela kar sama nalivati in prazniti kozarec, da se je gospod skoraj sramoval, da se njegova gosta lepše pogovarjata z vinskim, kakor on z božjim duhom. Kmalu je odložil molitvenik.

»Gospod Štefca«, je začel Žef, »tudi za vas se bliža svoboda. Kmalu pride čas, ko vam ne bo treba več moliti iz tistih debelih knjig. To mora biti res težko breme. Vsaj zamislite si prava muko, že en sam očenaš..«

»Moški ste res čudni. Prav hudiček vas je popačil, da ne cenite več molitve in da rajši preklinjate kot svojega duha v ljubezni k Bogu povzdiguje. Vsako razumno bitje bi moralo razumeti, da je molitev najimunitnejše človeško opravilo, saj z njeno pomočjo občujemo s samim Stvarnikom, dočim se pri vsakem drugem opravilu, pa naj bo še tako imenično, pečamo le z njegovimi stvarmi. Toda, kdo vam je spet zabil v glavo tisto o svobodi in duhovnikovem »berevirju?«

Urh: »To bo spet ena izmed tistih čenč, ki jih prodajajo po mitin-gih.«

Žef: »In prav na mitingih se našemu ljudstvu odpirajo oči na čudovite načine. Cesar se prej ljudje v dolgoletnih šolah niso naučili, se zdaj naučijo kar v par urah. Tako je bil zadnjič pri nas učen mož iz Solkana. Imenujejo ga »jurista«, pa je bolj učen kot vsi goriški doktorji. Slišim, da ga silno občudujejo in mu kot krotke ovčice dobremu pastirju sledijo vsi učeni ljudje njegove vasi.«

Žef je občudoval sam sebe in svojo govorniško silo, katero je dobil na mitingih in v obilni meri vipaveca. Ni pustil drugih do besede, ampak po naglem požirku je nadaljeval:

»No, in ta učen jurist in z njim vsi prosvetitelji našega osvobodjenega naroda učijo ob splošnem odobravanju ljudskih množic, da vera sicer mora biti, a da jo bo treba v marsičem reformirati. Zlasti bo treba duhovnike malo drugače za-

posliti, da bodo bolj razumeli ljudstvo in da si bodo s svojimi rokami služili vsakdanji kruh. Duhovniki bodo smeli zjutraj maševati, potem po pojedje nekateri v delavnice in tovarne, drugi v vinograde in gozdove, tretji na njive in pašnike i. t. d. Tako bodo postali koristni človeški družbi in bodo pomagali graditi naše gospodarstvo.«

Urh: »Še eno tako mi zini in najinega prijateljstva bo za vedno konec. Ali je tudi tebe obsenčila tista tema, o kateri so napovedali, da bo v naših časih legla na ves svet? In tisti, ki take oslarije ucijo, niso proti veri? Lepo bi bilo s kmetijo, ako bi kmet delal le pol ure. Lepo bi bilo v bolnišnicah in uradih in v šolah, ako bi se vsak človek ukvarjal s svojim poklicem le pol ure in bi ves ostali čas zgubljal z drugimi rečmi, ki ne spadajo v njegov poklic. Kmetija, katero bi kmet obdeloval le pol ure na dan, bi morala propasti. In božja njiva, ki bi jo obdeloval duhovnik le pol ure na dan, bi moral hudič pobrati z vsemi zeljnatimi glavami na njej. Da mi molčiš o tej stvari, drugače ti razbijem steklenico na debeli glavi, ki sem mislil, da je vendar več možganov v njej. Kdor pravi, da naj duhovnik le mašo opravlja in potem kmetuje, je sovražnik vere in to drži kot amen v očenašu.«

Žef: »Potolazi se, Urh, potolazi se. Gospod Štefca je priča, da ljubim vero in naše duhovnike.«

Štefca: »Vidva sta danes že precej pila, kakor kaže, pa prepričaj se radi tega ne bomo. Urh je v besedi preoster, a govori pametno. Vi Žef pa resnično pre malo pomislite, kaj pomenijo nauki, ki ste jih zdaj omenili. To govorjenje o duhovniku telesnem delavcu je znamenje do skrajnosti veri sovražnega duha. Ničče naj ne misli, da duhovnik ne ceni telesnega dela. Delavec in kmet imata v tesarju iz Nazareta in v njegovih duhovnikih od sv. Pavla do danes največje prijatelje. Če bi vidva brala kdaj papeške socialne okrožnice, vi vedela, da nihče ne more sploštljiveje in pravičneje govoriti v prilog delu in delavcu. Mnogi duhovniki tako cenijo telesno delo, da samo iz ljubezni do njega radi opravljajo tako delo. Sebreljski gospod n. pr. hodi v gozd sekati drva, popravlja, zida, tesari in kuje okrog požgane cerkve in jo kar sam obnavlja. Razume se tudi na elektrotehniko, na urarstvo in ne vem, na kaj še vse. Druge sbrate poznam, ki radi delajo v svojih vrtovih in vinogradih itd. Briški Klanjšček n. pr. se je celo tako pokmetil, da so mu verniki skoraj zamerili, ker ni mogel radi tega toliko skrbeti za duše.«

»Tako je«, je dejal razburjeni Urh. »Če duhovniki prepovedujejo

politiko, češ da naj se ukvarja z dušami, ali naj mu bo dovoljeno zaenamarjati svojo službo in riniti v poklice, kjer je že tako preveč ljudi in so si skoraj drug drugemu na poti. Le še brezposelnost naj nam Bog pošlje za kazen!«

Štefca: »Ne rabite takih besed. Je pa res, kar pravite. Prepričan sem, da je tudi Žef sedaj tega mnenja, saj je stvar le preveč jasna. Vsak naj bo na svojem mestu in naj svoje dolžnosti resno opravlja. Duhovnik moli, pridiga, uči mladino in odrasle, učeno in nevedne, visoke in nizke, kako naj žive, da se zveličajo. Za tako delo je treba celega človeka in vsega njegovega časa. Kmet kmetuj in minister vladaj. Ali naj bo kmet duhovnik? Žef bo di dober vinogradnik in njegov župnik bo di dober dušni pastir in tako bo za dušo in telo poskrbljeno. Kdor drugače misli in dela, ne mara dobrega svojemu ljudstvu ne za dušo ne za telo.«

Žef: »Prav za prav je vaša beseda pametna in ima noge in glavo. Škoda, da je že poznano. Pa drugič še kaj. Pogovor z duhovnikom je tudi danes še koristen.«

Urh: »Amen.«

Za slovanski vzhod

Na spomin spreobrnjenja sv. Pavla je bil v goriški stolnici sklep molitvene osmine za zedinjenje cerkva. Ta zadnji dan je bil posebno posvečen našim vzhodnim slovanskim bratom, ki so odrgani od prave Kristusove Cerkve. Posebno lepa je bila večerna pobožnost. Prisostvovali ji je sam prevz. g. knez nadškof ob asistenci stolnega župnika, slovenskih kanonikov in duhovnikov ter vseh slovenskih in hrvaških bogoslovcev našega centralnega semenišča. Govoril je bogoslovni profesor g. dr. Alfonz Čuk o navdsev važnem vprašanju, zakaj in kako se moramo zanimati mi Slovenci za slovanske razkolne brate. Pokazal je, kaj nas s temi brati na vsemem polju družijo in kaj nas od njih loči in priporočil, da je treba za to veliko stvar vnete molitve, ker le Bog s svojo vsemogočnostjo lahko premosti prepad, ki nas loči, in le On združi, kar so ljudje ločili. — Po govoru so bile ljudske pete litanije M. B. z lepim odpevom: O Mari svete ljubezni. Ti veš edinosti si; o naj se bratje krščanski po Tebi zedinijo vsi!

Med pobožnostjo smo slišali tudi dve lepi staroslovenski pesmi, kot jih pojejo v vzhodnem bogoslužju. — Od pobožnosti smo se vračali hvaležni Bogu, da smo v pravi Cerkvi, in s sklepom, da se bomo bolj zavzeli za vrnitev slovanskih bratov v katoliško Cerkve.

Msgr. Jožef Kerec:

S pastirskih vizitacij

LOPU.

Iz Titeke smo se odpravili proti Lopuju, zadnji misijonski postojanki, ki sem jo želel pregledati v tem okraju. Okolica je bila sumljiva zaradi roparskih tolp. Komaj smo pa stopili v lopuško okrožje, nam je prišlo naproti kakšnih 80 mož, oboroženih s puškami. Ko so nas zagledali, so v znak spoštovanja ustrelili. Z gričev so nam doneli možnarji v pozdrav. Polagoma so se nam pridružili še drugi spremljevalci. V tem okraju je dosti že starih kristjanov.

Prehodili smo več hribov; zadnji je bil posebno visok in strm. Megla se je tako zgostila, da nismo iz nje nič videli. Ko smo se pa začeli spuščati po pobočju navzdol, se nam je zopet zasmejalo sonce. Že nas je bil cel sprevod iz več sto ljudi, moški, ženske in otroci. To so sami Manci, ki so bili nekdanj divji in neugnani, sedaj so pa krotki kristjani. Vsak od njih ima vedno pri sebi orožje, če že ne puške ali samokresa, pa vsaj eno ali več bodal. Tu-

di ob postelji imajo orožje. Ker smo imeli tako oboroženo spremstvo, se seveda nismo več bali roparjev.

Spotoma sem vprašal patra Čenga, zakaj so prišli misijonarji v te tako težko dostopne kraje; zakaj niso šli rajši v mesta, kakor v Kiaokijo ali v Latien? Pa mi je odgovoril, da so predniki teh Mancev nekoč bivali prav v Kiaokiju in Latien; v boksarskem preganjanju so pa kot kristjani zbežali v te nedostopne hribe, da si rešijo življenje. Polagoma so se privadili tej divji pokrajini in ostali v njej.

Pred Lopujem so se zopet oglašali možnarji, zagorevale in pokale so rakete. Čakala nas je cela procesija, ki jo je vodilo dekle Marta Jang, ki poučuje otroke. Šli smo proti cerkvi, ki se pa že podira, dočim se je misijonarjeva stanovanjska hiša že popolnoma sesula. Misijonska učiteljica Marta Jang stanuje pri neki družini. Naš prihod je povzročil splošno veselje. Nekeč je tu misijonar stalno bival, sedaj pa prihaja pater Čeng iz Lakuja le dvakrat ali trikrat na leto. Misijonska hiša ima pa še vedno precej zemljišča.

S patrom Čengom sva spovedovala pozno v noč, drugi dan sem pa imel sv. birmo. Ostala sva tukaj tri

dni, poučevala vernike in katehizirala družine. Zaklali so nam dva prešiča, da je imela prvi dan vsa krščanska srenja skupno kosilo in večerjo. Za naslednja dva dni je župan daroval tri kozličke; tudi drugi so nekaj prispevali.

Prosili so me, naj jim postavim večjo cerkev, šolo in misijonsko hišo. Gradbeni material hočejo sami pripeljati in tudi dati delavce, le zidanje naj jaz plačam. Obljubil sem jim, pa obljube žalibog še do danes nisem mogel izpolniti. Osrednja postaja, zlasti semenišče, mi je požrla vse dohodke. In vendar so v Lopuju goreči kristjani in jih je tudi že precej. Tako malokdaj pride misijonar k njim, pa so vendar dobri in zvesti. Dekle Marta Jang zelo dobro opravlja svoj posel. Vsako nedeljo jih zbere, moli z njimi, jim razlaga krščanski nauk in jih navaja k dobremu. Hodi tudi po bližnjih vaseh in dobiva nove katehizume. Za v Lopu moram čimprej dobiti misijonarja in jim postaviti potrebne zgradbe, ker je upanje, da se polagoma spreobrnejo vsi Manci. Ker je namreč v tej dolini tržišče za vso okolico, prihaja vsak teden Manci iz vseh hribov semkaj in se polagoma seznanjajo z našo sv. vero. Pa kaj, ko imam za vso apostolsko prefekturo samo

osem duhovnikov in te drugod še bolj nujno potrebujem! Kako željno pričakujem iz domovine kakšnega misijonarja!

Pregled misijonske postaje in birma v Lopu sta bila končana. Pater Čeng me je prosil, naj ga pustim tam, da bo uredil nekaj zadev s kmeti, ki obdelujejo našo zemljo, in da do boljše poučil nekaj priklasnem v Caotung. Torej naj grem sam, preko teh gora, polnih roparjev in morilec? Kako si bom mogel rešiti življenje, če jim zopet padem v roke? Pa naj bo; odločil sem se, da grem z dvema fantoma, ki sta se mi ponudila, da gresta študirat v moje novo semenišče. S seboj sem imel še dva druga možka, ki sta mi nosila prtjago in posteljino. Če namreč gremo na misijonske obiske, moramo vzeti posteljino s seboj, ker je ljudje še zase nimajo dovolj; potrebna pa je, ker bi drugače zmrznil v strupeno mrzlih nočeh. Verniki so mi dali na pot kos mesa in ajdovih cmokov, ker tukaj v tej višini riž ne raste. Čeng je tudi dal speči ovsen hlebček in mi ga je porinil v torbo. V božjem imenu smo se odpravili na pot.

Prvi dan smo šli nazaj proti Titeku in proti Tungčevanu, kajti naravnost iti se nam je zdelo nemogoče, ko so tako visoke in nepre-

hodne gore stale pred nami. V Titeku sem se pa premislil; sklenil sem, da ne bom hodil v Tungčevan, do koder je dva dni daleč, ampak da jo bom s spremljevalci udaril naravnost preko gora. Upal sem, da bom v dveh ali treh dneh v Caotungu. Vsi so se čudili temu mojemu sklepu. Rekli so, da nas bodo Manci v teh gorah žive pojedli. Vendar smo jo udarili naravnost. Imel sam pri sebi kompas in sem se ravnal po njem, kakor se mornarji na odprtém morju. Hodili smo preko gora, da so nam začele otekatati noge. Kar smo imeli jedil s seboj, smo jih pospravili že prvi dan. Srečali smo več Mancev in kozjih pastirjev. Videli smo dosti divjačine, zverji pa hvala Bogu nobene.

Zvečer smo prišli v mali kitajski trg Ičesun. Šli smo v prenočišče in si postlali s slamo. Na trgu smo si kupili zeljnato glavo in kilogram koruze. Zmleli smo jo na kamnu. Dobra ženica nam je posodila sito, da smo jo dobro presejali, jaz sem se pa spraval na delo, da skuham žgance, kakor jih kuhajo po slovenskih krajih. Zeljnato glavo smo oprazili v loju. Ostalo nam je bilo še nekaj mesa; tega smo dobro prepražili za ocvirčke in ga potrešli po žgancih. Oba fanta in oba nosača so zelo hvalili slovensko Dalje na 4. strani.

Domače novice

SEMPETER

Tudi pri nas smo govorili o ustavi. Tudi pri nas se je našla žena, ki ni brala v »Slovenskem Primorcu«, kaj pomeni ločitev Cerkve od države, in se je iz te nevednosti izjavila zanjo.

Govorila je neka zunanja propagandistinja, ki je med drugim vprašala zborovalke, kaj so delali duhovniki med fašistično strahovladno. Ko se je borili duhovniki za slovenske pravice in so v tej borbi oslaveli, je bila vneta mladenka se prav majhna in zato o teh rečeh prav nič ne ve.

O delu slovenske duhovščine za pravice našega ljudstva jo bodo poučili partizanski listi iz tiste dobe, ko je O. F. še potrebovala opore duhovnikov in vernega ljudstva.

O delu in trpljenju slovenskih duhovnikov pod fašizmom se goreča propagandistka lahko pouči tudi iz dokumentov, ki so jih partizani zaplenili na goriški kvesturi.

Kdor resnično ljubi in je pošten, resnično lahko spozna — in ne bo delal takih krivic duhovščini in Cerkvi.

K svobodi nam je pokazal prav pot Gospod, ki je dejal:

»Držite se resnice in resnica vas bo osvobodila.« Laž pa vodi v suženjstvo vseh diktatur: od fašistične preko nacistične do komunistične!

S KRASA

Tudi pri nas smo imeli po raznih vaseh sestanke, kjer so nam razlagali novo ustavo. Ponekod so se zavredni katoliški možje in žene prav odločno izjavili zoper ločitev šole od cerkve in odpravo kršč. nauka iz šole.

IDRIJA

Zopet je zahteval rudnik žrtev. Strupeni plini so zajeli skupino treh rudarjev. Dva so rešili, eden pa je umrl. To je že druga smrtna nesreča v par mesecih. Včasih so bile take nesreče zelo redke. Na ljudi je to napravilo mučen vtis. Mnenja so, da nedeljsko delo ne prinaša blagoslova.

SV. IVAN V TRSTU

Pri nas imamo vsako nedeljo in praznik ob 6.30 in ob 10. uri slovensko službo božjo s pridigo in pejem. Popoldanska služba božja je ob 3.30. Pred prazniki in ob sobotah je tudi blagoslov ob 4. uri. Otroci imajo poleg verskega pouka v šoli vsako nedeljo ob 11. uri krščanski nauk v več skupinah v cerkvi. Tudi Marijina družba pridno deluje in goji poleg pobožnosti tudi petje in dramatiko. Dne 20. januarja je nastopila na našem odru rojanska Marijina družba. — Vse to je narodno delo v najlepšem pomenu te besede.

Svetoivanski Slovenci se udeležujejo tudi v »Narodnem domu«, kjer prirejajo med drugim tudi italijanska predavanja, ki jih ni mo-

goče vedno odobravati. Tako je neki predavatelj dokazoval, da je bil Kristus sičar obdobjanja vreden človek, a ne Sin božji, da je papež fašist, da so duhovniki za versko udejstvovanje nepotrebni in da je spoved zloraba Cerkve. »Religione sì, preti no!« Tako modrost razpečavajo v »narodnem« domu.

Ti ljudje pozabljajo, kako je celo radio iz Moskve med vojno govoril, da papež podpira zaveznike in obsoja fašiste in naciste.

Taki ljudje se norčujejo iz ljudskih množic, ki iščejo resnice, pravice in prave svobode.

Vsi naši pametni ljudje radi berejo »Slovenskega Primorca« in pravijo, da je edini list, ki je vreden, da ga pošten Slovenec bere.

TOMAJ

Pri nas je huda zima in poleg snega smo imeli tudi dokaj burje, ki je bila zlasti Angležem zelo nadležna.

Z zavezniki se kar dobro razume, zato nas imenujejo tisti, ki imajo monopol za pravo narodnost, »reakcije« in »belo gardo«. Ves svet pa ve, da smo dobri vinorejci, pevci, igralci — in predvsem izvrstni narodnjaki. Zavezniki so nam ponudili kamion, da se bomo vozili v Trst in nazaj. Ker ljubimo svoje ljudstvo in tudi vsak sam sebe, smo kamion hvaležno sprejeli. Drugi so nas spočetka grdo gledali kot kolaboracioniste z okupatorjem. Zdaj se pa tudi sami rajši vozijo, kakor da bi peš drsali v mesto. V neki sosednji vasi so ponudbo odklonili, a pozneje so se skesali, vendar je bil kes prepozno.

V teh časih bi morali imeti kurirje, ki bi tekali od enega konca naše dežele do drugega in bi na ves glas vpili: »Ljudje, pamet velja več kot zamač!«

Zaveznikom smo iz hvaležnosti darovali za novo leto krasno torto, ki je spet mnoge razburila.

V tem daru vidijo nekaj napad na svoje edino zveličavno narodno delo. Bojijo se, da bo fotografija te torte v Londonu odločala o usodi našega naroda.

Pamet, ljudje, pamet!

BORJANA

V nedeljo 13. t. m. so imeli naši najboljši fantje in dekleta lepo uspelo prireditve. Od skupička so darovali čedno vsoto L. 1.400 za oltar presv. Sreca Jezusovega. V nedeljo 27. t. m. pa so priredili otroci lepo igro v dobrodelne namene.

Naši ljudje so zelo radodarni, ko gre za dobre namene. Tako podpirajo tudi zidanje nove cerkve brezmadežnega Sreca Marijinega v Kravarju.

Nekaj Kotarjev je pa tudi takih, ki se kar ne morejo otresti suženjskega duha, ki je vladal pod fašizmom. Zato ovirajo širjenje »Slovenskega Primorca«, ker govori resnico in vedno zagovarja res-

nično svobodo. — Nekateri ga niti ne pogledajo in zato se ni čuditi, da tavajo v temi in izgubljajo pravo spoznanje o tem, kaj je verska in narodna svoboda. Svobodo vidijo v tem, da svobodno delajo nasilje vsem, ki niso njih misli. Bog jih razsvetli!

KANALSKA ZADEVA

Iz Kanala smo dobili sledeči dopis, ki ga na željo priobčujemo, ker je značilen za naše splošne razmere.

»Primorski dnevnik« in »Šoški tednik« sta dne 29. dec. 1945 vsak po svoje, prvi pod naslovom »Ali je tak nauk božji nauk«, drugi pod naslovom: »O kanalskem g. kaplanu« hotela pokazati primorskemu ljudstvu zopet enega duhovnika, ki je sovražna ljudstvu in ki zasluži, da bi prišel pred ljudsko sodišče. Iz omenjenih člankov bi človek mislil, da je g. kaplan do skrajnosti osovražena pri svojih vernikih. Resnica pa je povsem drugačna. Delegacija, o kateri pripoveduje »Primorski dnevnik«, da je šla h g. kaplanu protestirati radi cerkvenega govora z dne 16. dec. 1945, je prišla k njemu »v imenu ljudstva«. Kakor se je pozneje izkazalo, pa najbrž ni zastopala niti ene tretjine. Ves ostali del ljudstva pa se je drugo jutro zgražal nad tem postopanjem. In to ljudstvo je tudi sprožilo misel, da bi očitno pokazalo svojo obsodbo.

Nabrati je hotelo nekaj denarja in ga darovati kanalski cerkvi. Na prihodnjo nedeljo naj bi v cerkvi oznanili, da se je nabrala ta vsota in zakaj. Naslednjo nedeljo je bilo na željo vernikov pri obeh mašah oznanjeno: »Nabrala se je vsota 4000.— lir, katero darujejo farani kanalski cerkvi kot zadoščenje za nastop proti g. kaplanu. Farani obenem izražajo željo, da bi se to ne ponavljalo več!«

Iz tega se vidi, da je »Primorski dnevnik« opisal le prvi del epizode, manjka pa ves drugi del. To je tudi dogodek, ki nam pojasnjuje kot mnogi drugih podobnih, da v »Ljudski volji«, o kateri se danes toliko govori, še daleč ni zastopano vse ljudstvo, ampak prav za prav le prav majhen del. Ona skupina, ki je o sebi trdila, da izraža »mnenje ljudstva«, je poskusila še enkrat, delala je propagando po župniji, da bi ljudstvo ne hotelo iti k ofru za g. kaplana, ki je bil določen za praznik sv. Treh kraljev. A dosegla je baš nasprotno. Po sosednih vaseh so izvedeli za to propagando in tako smo videli pri ofru ne le Kanalce, marveč še marsikoga iz Ročinja in Gorenjega polja. Tako je ofer g. kaplana znašal okroglo 10.500.— lir. To je nov dokaz, da je večina našega ljudstva že spoznala, na kateri strani je več pravice in resnice in da se tudi g. kaplanu ne bo treba bati stopiti pred ljudsko sodišče, ako bo to sodišče zares ljudsko, to je tako, da bo svobodno sodilo vse ljudstvo, ne pa samo tista majhna skupina.

POSILANO

Moj odgovor.

Prijatelji so me pozvali, naj na napad »Primorskega dnevnika« z dne 19. I. odgovorim. Da želji ugodim, ugotavljam sledeče:

L. 1910. sem prezel uredništvo »Straže« v Mariboru. Štiri leta, do l. 1914., sem se boril na naši severni narodni meji z nemškimi nacionalci in velenemci - predhodniki nacizma. »Straža« je bila nešteto krat zaplenjena, sam sem bil preganjan, napadan, tožen in obsojen. Malo pred izbruhom prve svetovne vojne sem zaradi nemških porotnikov zapustil Maribor in izginil.

L. 1920. sem bil v Trstu skupaj z večjim številom članov akademskega društva »Balkan« aretiran, ker je bilo zborovanje od karabinirjev proglašeno za »slavokomunistično«.

L. 1924., nekaj dni pred volitvami v ital. parlament, sem bil od karabinirjev prejet v Cepovanu, kamor sem bil odšel radi priprav za volitve; prepeljan v Gorico, sem bil obsojen na 8 dni zapora in ta koj pridržan v ječi.

L. 1925. sem bil v dveh procesih »Goriške straže« od goriškega tribunala obsojen: prvič na 5, drugič na 5 in pol mesecev ječe.

L. 1927. sem bil radi zaplembe »Goriške Straže« zaprt.

L. 1928. sem bil potreh zapovrstnih ukorih goriške kvesture odstavljen kot odgovorni urednik in list je bil ukinjen. Nekaj dni potem, 19. novembra, sem bil pri Sv. Luciji aretiran in obtožen, da sem prevažal orožje v Jugoslavijo. Bil sem zaprt več mesecev in prišel končno v »Regina Coeli« v Rimu pred posebno sodišče.

L. 1932. sem skupaj s pokojnim Lojzetom Bratužem sedel 6 mesecev, osumljen volunstva v prid Jugoslaviji. Izpuščen iz zapora, sem bil od deželne komisije amoniran, po domače: konfiniran v Gorici.

L. 1934. sem bil zaprt pod obtožbo, da sem vdrl v stanovanje komisarja Trentadue.

L. 1935. sem bil 14 dni v ječi, osumljen raznih zarot.

V l. 1936. in 1937. sem bil 14 dni pod najstrožjim policijskim nadzorom: povsod me je spremljal policijski agent, ki je stražil tudi stanovanje.

L. 1941. sem bil v aprilu zaprt, osumljen špionaže.

L. 1942. sem prebil v zaporu 40 dni pod samom volunstva.

Vso dobo fašističnega režima sem bil pod policijskim nadzorom. Ustavljen sem bil pri izletih na Višarjah, v Logu pod Mangartom, v Idriji, v Podbrdu, ker sem se preveč približal državni meji. 16 let nisem dobil potnega lista v Jugoslavijo. Kolikokrat sem bil klican na policijo, zaslišan, preišetan in imel hišno preiskavo, ne vem.

L. 1943., v poletju, sem bil več dni zasliševan od zloglasne Collet-tijeve družbe.

L. 1943., 9. sept., sem pred Nemci, o katerih početju na Gorenjskem in Stajerskem sem bil poučen, odšel v notranost Italije. Od takrat se nisem več nastanil v Gorici. Do takrat ni bilo na Primorskem nobenega oboroženega protikomunističnega domobranca in ne četnika.

Trst, 25. januarja 1946.

Polde Kemperle

Gospod Kemperle nas je prosil, naj objavimo ta njegov zagovor, ker nima nobenega drugega sredstva za samoobrambo. Za ta članek odgovarja pa samo on.

Vzgojni sestanek

V sredo 6. febr. ob 5.45 zvečer se bo v stolnem župnišču (v prostori župnega urada) vršil versko-vzgojni sestanek za slovenske učitelje in profesorje.

Duhovna obnova za dekleta

bo v zavodu Notre Dame v petek 8. febr. ob 6.15 zvečer in naslednji dan zjutraj ob 7. uri.

Listnica uredništva in uprave

Danes imate pred seboj list na štirih straneh. To se bo od časa do časa tudi v prihodnje zgodilo, če se razmere ne poslabšajo. Za to veselo presenečenje se moramo zahvaliti mnogim dobrotnikom, ki so nas podprli s svojimi darovi. Gotovo nas ne bodo tudi v prihodnosti pozabili, ko gledajo zdaj pred seboj lep uspeh svoje dobrodelnosti.

Pridobitvene kroge opozarjamo, da z oglašanjem v našem listu koristijo sebi in nam.

Zvedeli smo, da nabavi neka dobra oseba več izvodov vsake številke takim, ki radi revščine ne morejo kupiti lista. Ta lepi zgled se bi dal tudi drugod posnemati.

Ob godu sv. Frančiška Saleskega, zavetnika časnikarjev, bi radi zaprosili tudi za kak duhovni dar. Darujte sv. maše, obhajila, rožne vence in druge molitve v ta namen, da bi Bog podpiral urednika in sotrudnike, upravo in dobrotnike našega lista.

Darovi za list

N. N. iz A. 500 L, iz Sempetra T. C. 150, N. N. 100, iz Štandreža N. N. 272, N. N. 200 N. N. 100, iz Dornberga 1486, slovenski fant iz Afrike (Alžir) 100, iz Z. 500, iz S. N. N. 1000, iz B. 500.

Bog plačaj!

Oglas

Išče se izvežban

vrtnar

za zelenjavo, starejši, brez družine.

Stanovanje, hrana in primerna plača.

Točni podatki pri upravi.

Odgovorni urednik msgr. ALOJZIJ NOVAK

Tiskano z dovoljenjem A.I.S.

Tisk. G. Lucchi - Gorica

žgance in jih jedli z veliko slastjo.

Drugi dan smo potovali preko Kiangtija v Tašičin, kamor smo dospeli ponoči. En fant in en nosač sta od hoje skoraj omagala. Jaz sem jih tem bolj vzpodbujal in gnal, ker sem se silno bal, da bi ponoči ne padli roparjem v roke. Noge so me pa silno bolele. — V Tašičinu je bil živilski trg prazen. Žena kmeta, pri katerem smo prenočili, je zakurila ogenj, da smo si iz ostale koruze zopet skuhalih žganec. Prodala nam je eno kuro in nekaj jajc. Naredil sem dober kurji guljaž, pri katerem smo jedli žganec. Eden izmed obeh nosačev je šel kupit nekoliko žganja, s katerim smo pregnali vsaj del utrujenosti.

Zel sem že naslednji dan priti v Čaotung. Pa ali bom mogel, ko so moji spremljevalci že tako zdelani? Hodili smo in hodili, noge nam so bile vse ožuljene in so nam zopet odpovedovale. Vendar smo bili zvečer v Čaotungu. Naše misijonske redovnice so se nas silno razveselile. Župnik in moj vikár (namestnik) sta vse pripravila za pregled misijonske postaje in za sv. birmo. Na vseh svetnikov dan sem še vse birmal, kar jih je bilo poučenih, in krstil vse katehúmene. Na vernih

duš dan smo pa vsi šli na naše pokopališče na Telongšanu. Tam smo po kitajsko molili za vse pokojne iz naše apostolske prefekture.

En teden sem počival. Vmes sem pa razmišljal, kako naj opravim vizitacijo v Kokvah in njihovih okolič. V dveh dneh bi prijezdil tja. Pater Ču me je s svojimi verniki že pričakoval. Tudi oblasti so želele, da naj pridem; nameravali so namreč zgraditi velik kamenit most preko reke, pa so želeli, da naj jim pomagam napraviti načrt in proračun.

KOKVE.

Sestre - redovnice so se zelo upirale mojemu zopetnemu odhodu, ker sem bil že iz prejšnjega potovanja ves premražen in prehlajen. Tudi me je mučil revmatizem v križu. Pa sem na vsak način želel obiskati Kokve, predno pritisne zima iz Tibeta na našo visoko planoto. Rekel sem, da o mojih misijonskih obiskih vendar ne bodo odločale ženske, in sem se odločil, da takoj odidem. Imel sem dovolj živil. Dva nosača za posteljino sta bila na uporabo, pa tudi dva hlapca za spremstvo konjičev-pónijev. Prednika nam je dala na pot tudi eno

redovnico, s. Virgínijo, ki nam bo kuhala, ker ne gre — tako je rekla —, da bi si monsijor sam kuhal in samo žganec otepal. S. Virgínija je tudi vzela s seboj konjičke, ki ji je v spremstvu hlapca nosil posteljino, živila in kuharske potrebščine.

Zajhali smo naše pónije in jo drobili proti Siaogai-kvanu. Opoldne smo v neki vasi počivali. Sestra se je dobro izkazala in nam je napravila dobro kosilo. Spekla nam je tudi dva fazana, ki smo ju bili spetoma ustrelili. Zvečer smo že bili v Siaogai-kvanu. Postlali smo si v preprostem prenočišču in si skuhalih večerjo. Dobro smo počivali, čeravno je mraz hudo pritiskal. — Zjutraj smo pa opazili na svoje veliko začudenje, da imajo naši konjički zelo tanke repe. Prebivalci so znani kot tatovi in roparji; porezali so našim konjem repe, razen majhnega čopa. Iz konjske žime delajo sita. Pritožili smo se pri lastniku prenočišča, pa nam je rekel, da o tatovih nič ne ve in da ne more vso noč stražiti hleva. Zaradi ljubega miru smo bili tiho in smo odjahali naprej proti visokim goram. Megla je bila gosta, da bi lahko vanjo započel dežnik. — Te

gore so poseljene z Miaoci, ki so zelo majhni, skoraj brez nosu kakor mačke ali opice, in porasti tudi po obrazu. Živijo le po gorah, ker se bojijo Kitajcev, da bi jih ne odpeljali v sužnost. Hranijo se s koruzo, krompirjem in ajdo. Pridelujejo tudi zelje in repo. Stanujejo pa v brlogih ali pa v kočah, narejenih iz blata. Pasejo ovce, koze, osle in konje. V gorah izkopavajo premog, železo, baker in tudi srebro; te rudnine nosijo na konjih na trge in jih tam prodajajo. Papirnatega denarja ne sprejemajo radi, ker nimajo zaupanja v kitajске oblasti, ampak si sami delajo srbri »denar«; v orehove luščine vlijejo srebro, po eno, po dve ali po deset unč. Oblačijo se v platno, ki ga sami pridelujejo, in v kozje ter ovčje kožuhe. Vsakega sem na potu pozdravil; tudi oni so nam prijazno odzdravljali.

Opoldne smo dospeli na najvišjo točko, v Fensučin. Daleč v daljini smo že zagledali Kokve. Potem smo morali iti 40 kitajskih milj ali 25 km navzdol. Pot je bila grozna, sami prepadi; včasih sem si mislil: če tukaj pridemo živi in celi, bo to pravi čudež. Čudil sem se pa s. Virgíniji, ki je na konjičku brzela ob

teh prepadih, tudi tam, kjer sem jaz iz previdnosti razjahal in vodil naša za uzdo. Skoraj me je bilo sram, da me je prekosila v jahalni spretnosti, v kateri se na Kitajskem vadam že 25 let. — Okrog šeste ure smo prijahali k veliki reki. Oranž in drugega sadja je bilo v tem kraju na pretok; nakupili smo si ga in ga jedli.

Pater Ču nas je pričakoval z zastopniki oblasti pri reki. Komaj so zagledali naše konjičke, so nam možnarji zagrmeli v pozdrav. Nas in naše konje so prepeljali v čolnih čez reko. Mandarin (župan), ki nas je pozdravil takoj za patron Čujem, je izrazil željo, da bi jim pomagal zgraditi most čez to reko in z njim olajšati ljudstvu trgovanje. Vse sem mu objubil. Nato smo zmagoslavno jahali skozi mesto, med pokanjem možnarjev in med bliski raket, kar znajo Kitajci posebno lepo narediti. Vse je klicalo: »Ki Čučao prihaja, apostolski pretekt Kerec prihaja, ki nam bo naredil čez reko most.« Da, naredili bomo most preko reke, — pa še enega, proti pravemu Bogu in proti nebesom: tako sem si mislil v sre.

(Dalje)